

Summary in English.

Account of a nest of Crane (*Grus grus* (L.)), found May 29th, 1957 at Hanstholm, Northwest Jutland. The nest was empty, and no eggshells could be discovered in the nest material; but two downs of Crane were found. The pair was observed about a mile south of the nesting place; it was not followed by young. BERNT LØPPENTHIN

ANMELDELSER

L. O. BELOPOL'SKIJ: Ekologia morskikh kolonial'nykh ptits Baren-cova morya (Økologi hos Barentzhavets kolonidannende fugle). (460 pp., 132 fig. og 16 fototavler). – KARELSK FILIAL, VIDENSK. AKADEMI, U.S.S.R. 1957.

Forfatteren, en kendt zoolog og ornitolog, har i Barentzhavet i mange år udført undersøgelser især på fuglefyldene. Det er et meget rigt materiale han har indhøstet, og det er netop hans egne originale iagttagelser, der danner grundlag for den omfangsrige og velskrevne bog; men selvfølgelig har forfatteren også udnyttet den indenlandske og udenlandske litteratur; derom vidner en litteraturliste på ca. 350 titler.

Bogen er inddelt i 4 hovedkapitler. Det første giver en oversigt over naturforholdene ved Barentzhavet og over udbredelsen af de her ynglende søfugle. Det andet kapitel, næsten på 100 sider, er helliget de koloniale søfugles fødeforhold efter de forskellige årstider, fuglens alder, køn etc. Det tredje kapitel, på ca. 200 sider, er det mest fundamentale og behandler de koloniale søfugles yngleforhold og adfærd fra ankomsten om foråret til koloniernes opløsning og fuglernes vintertræk. Som slutkapitel omtaler forfatteren de interspecifiske gensidige forhold mellem kolonifuglene, især konkurrence i forsyningen med føde og forskellige forekomster af rov og parasitisme.

Bogen har en stor værdi for alle, der beskæftiger sig med arktiske fugle og med søfugle i almindelighed. Kedelig er mangelen på et udenlandsk resumé.

HANS JOHANSEN

K. A. VOROBYEV: Ptitsy Ussurijskogo Kraja (Ussurilandets fugle). (354 pp., 18 farvetavler, 45 udbredelseskort, 76 fig.). – DEN FJERN-ØSTLIGE FILIAL AF VIDENSKABERNES AKADEMI U.S.S.R., Moskva 1954. Pris: 25 rubler.

K. A. VOROBYEV er en kendt russisk ornitolog, der allerede siden 1925 har publiceret en række faunistiske og biologiske arbejder. Siden 1932 har han beskæftiget sig med Ussurilandets fuglefauna i det yderste

sydøsthjørne af Sibirien. Her har han i forskellige perioder indtil 1949 foretaget rejser og undersøgelser, der dækker over ialt ca. 6 år. Han har undersøgt de lokale fuglesamlinger i museerne i Vladivostok og Chabarovsk og naturligvis også samlingerne i de centrale museer i Leningrad og Moskva. Ialt har han set på ca. 9000 fugleskind.

Som indledning giver forfatteren en udmærket oversigt over de tidligere udførte fugleforskninger; især fremhæver han PRZEVALSKI'S rejser 1867–1869. Det andet kapitel er det største og behandler enkeltvis alle for Ussurilandet kendte fugle, ialt 352 arter. Hovedvægten er lagt på den lokale udbredelse, på biotoperne og på biologiske forhold. Systematiske problemer berøres kun undtagelsesvis. Det tredje kapitel indeholder en oversigt over fuglefaunaen som helhed og en zoogeografisk analyse. Forfatteren inddeler landet i en række landskaber og giver deres beskrivelse og de derværende karakteristiske fuglearter. Et fjerde kapitel omtaler fuglenes økonomiske betydning for landet. Til slut gives en oversigtsliste over alle arter med rubrikker efter forekomsten. Litteraturfortegnelsen indeholder 240 titler.

VOROBEV'S bog er for alle palæarktiske fugleforskere af største værdi, da den giver et solidt og ret fuldstændigt kendskab til fuglefaunaen af et ornitologisk enestående interessant område, hvorfra tidligere kun kendtes få og spredte oplysninger. H. JOHANSEN

A. K. RUSTANOV: Ptitsy pustyni Kara-Kum (Kara-Kum-ørkenens fugle). (344 pp, 62 fig.). – UTCHENYE ZAPISKI TURKESTAN. UNIVERSITETA 2, Ashkhabad 1954.

Forfatteren er professor i zoologi ved Universitetet i Ashkhabad i Turkmenistan, og han har haft rigelig lejlighed til at studere fuglefaunaen her. Især har Kara-Kum ørkenens fugle interesseret ham. Dette vældige område omfatter ca. 35 millioner ha. og ligger mellem Kaspi-søen og Amu-Darja Floden. RUSTANOV, der her har foretaget mange rejser på kryds og tværs, kan vel betegnes som den bedste kender af egnen.

Bogen er delt i 3 dele. I den første gives en almindelig oversigt med fugleforskningens historie i Turkmenistan og de særlige økologiske opgaver, som forfatteren har stillet sig. Han omtaler især tilpasning af yngleforholdene og fældningen til ørkenens betingelser, ligledes fuglenes morfologi og farvetilpasning. Han finder frem til karakteristiken af en fællestype: »eremophil ørkenfugl«. Der er 28 arter af dem, og de danner kernen i Kara-Kum-ørkenens fuglefauna. Den anden del behandler indgående – på 190 sider – økologien og biologien af disse fugle, men også racesystematiken og udbredelsen, føde, fældning etc. Den tredje del er nærmest et tillæg til bogen; den indeholder en liste over samtlige hvirveldyr, der findes i Kara-Kum-ørkenen, og desuden et afsnit om falkejagten, der har en temmelig stor betydning for den lokale befolkning. Til slut gives en litteratur-

fortegnelse med ca. 200 titler. Bogen er værdifuld, da den udfylder et tomrum i vort kendskab til den palæarktiske fuglefauna. Især vil økologerne blive glade for den.

H. JOHANSEN

E. KUMARI: Eesti NSV linnud (Den estiske Sovjetrepublikks fugle). (413 pp., 93 fig. og 8 farvetavler). – VIDENSKABERNES AKADEMI I D. ESTISKE NSV, Tallin 1954. Pris: 28 rubler.

Dette arbejde er baseret på et materiale, som flere estiske ornitologer har samlet i de sidste 25 år, og derfor giver det den bedste og fyldigste oversigt over fuglene i den nordlige del af Baltikum. Men der findes jo ikke mange ornitologer i udlandet, der kan læse den på estisk skrevne bog. Det korte russiske resumé på 1½ side hjælper jo heller ikke meget i denne henseende. Et lyspunkt er dog en systematisk liste over arterne og deres gruppering efter forekomsten på side 383–390. Her kan man da finde ud af de russiske betegnelser i rubrikkerne. Bogen er populær og beregnet for en større kreds, men den kan også benyttes af fagornitologer, da der findes mange hidtil ukendte oplysninger om udbredelse, træk og ynglebiologi i Estland. Forfatteren har øjensynlig ikke foretaget egne studier over racesystematikken, men han opgiver de latinske racenavne, der findes i den nyere faglitteratur, især i DEMENTJEVS værk »Sovjetunionens fugle«. Bogen er inddelt i to store kapitler. Den »almindelige del« indeholder 125 sider med morfologi, biologi, træk, udbredelse, økologi, evolution og økonomisk betydning og en litteraturliste. Den anden større »systematiske del« (265 sider) begynder med hønsefuglene og ender med svalerne, og ialt er over 300 arter behandlet. Den giver også bestemmelsesnøgler for ordener, familier, slægter og arter. For hver art findes en beskrivelse efter køn og alder, og oplysninger om udbredelse, økologi, ynglebiologi og træk. Til sidst følger den ovenomtalte oversigtsliste med rubrikkerne: »Ynglefugle«, »kun i træktider«, »overvintrende«, »oversomrende«, »tilfældige gæster« og »opholdsmåneder i landet«. De mange figurer og tegninger er gode og instruktive. Farvetavlerne er mindre gode. Papiret og trykket er udmærket.

H. JOHANSEN

WOLFGANG MAKATSCH: Verzeichnis der Vögel Deutschlands. (96 pp.). – NEUMANN VERLAG, Radebeul und Berlin 1957. Pris: 4.80 DM.

I lighed med flere andre lande har Tyskland nu også fået en fugleliste, udarbejdet af MAKATSCH, der på en let overskuelig måde giver en kortfattet oversigt over de i Tyskland forekommende 428 fuglearter og deres racer opstillet efter WETMORE's system. Fuglenes udbredelse omtales både generelt og særlig for Tysklands vedkommende.

Bogen er billig og uundværlig for enhver, der interesserer sig for fuglenes udbredelse i vore nabolande.

H. Ø. C.

WOLFGANG MAKATSCH: Die Vögel in Haus, Hof und Garten. (344 pp., 254 fotos – deraf 15 i farver – samt mange tegninger og kortskitser). – NEUMANN VERLAG, Radebeul und Berlin 1957. Pris: 12 DM indb.

Nærværende udgave ligner i format og udstyr sine to forgængere: »Die Vögel der Seen und Teiche« og »Die Vögel in Feld und Flur« (ref. i D. O. F. T. **47**, 1953, p. 145 og **51**, 1957, p. 44). Der behandles 46 arter hjemmehørende ved huse, i haver og i parker. Bogens billedstof er af samme høje standard som i tidligere bind. ARTHUR CHRISTIANSEN tegner sig for en stor del af optagelserne. På bogens første 60 sider giver MAKATSCH nogle gode råd og vink, især for amatørornithologer, bl. a. om rede- og foderkasser, fuglefotografering, præparation af fugleskind o. l.

Bogen kan varmt anbefales enhver fugleven. H. Ø. C.

A. A. JOHNSON and W. H. PAYN: Ornamental Waterfowl. A guide to their care and breeding. (96 pp., 1 farvetavle, 6 dobbelte sorttavler, en enkelt tekstfigur). – H. F. & G. WITHERBY, London 1957. Pris: 21 sh.

Bogen er en vel ordnet fremstilling af sit emne: Andefugle i fangenskab. De forskellige afsnit omhandler indretning og beplantning af damme og indhegninger, dyrenes almindelige behandling, reder og æg, ællingernes opdræt, fældning, sygdomme og endelig beskrivelse af talrige egnede arter af Andefugle fra Krikænder og Brudeænder til Svaner; nogle små tamanderacer, der egner sig til at holde på begrænset plads, har også deres kapitel. De forskellige formers inkubationstider nævnes både i teksten og i en liste bag i bogen. LØPP.

GEORG STEINBACHER: Knaurs Vogelbuch. Das Hausbuch für Vogelfreunde und Vogelliebhaber. Mit 280 Vogeldarstellungen von ROBERT SCHOLZ. (271 pp., 24 dobbelte farvetavler, talrige tekstfigurer). – Droemersch Verlaganstalt, TH. KNAUR Nachf., München-Zürich 1957. Pris: 12.80 DM.

En fremragende, kortfattet og alligevel indholdsrig bog om praktisk fuglepleje. Indledningsvis omtales fugle ved hus og i have med foderhuse, redekasser, klippede buske og vandbeholdere. Herefter går forf. over til bogens hovedemner, der omfatter behandlingen af fangne fugle, såvel europæiske som eksotiske. Først findes afsnit om bure, volierer og fuglestuer, fangst og forsendelse, og herefter omtales hele den brogede forsamling fra hjemlige finkefugle til Påfugle, Traner og Pingviner. Mange af vore hjemlige småfugle har været yndede burfugle i Danmark, og enkelte er det stadig; det er forbudt at fange dem, men ikke at holde dem i fangenskab her. Langt større betydning har dog de tropiske Væverfinker og Papegøjer, først og fremmest arter

fra steppeområder, hvis naturlige klimakrav ligner dem, som vi helst selv stiller i vore stuer.

Bogen giver også anvisninger på bygninger af fasanvolierer og anlæggelse af damme og på hvordan fuglene skal passes og fodres. Til slut findes kapitler om ethologi og en kort oversigt over fuglehold i fortid og nutid. Ref. kan anke over visse noget usaglige kapitelloverskrifter som »Bord dæk dig . . .«, »Hans Huckebein, Ulykkesravnen . . .« m. fl. Men teksten er god, og den er rigt illustreret af fordringsløse, men fortrinlige tegninger, udført af ALFONS DÖRSCHUG, og farvetavlerne af ROBERT SCHOLZ er såvel ornithologisk som skønhedsmæssigt af meget høj kvalitet.

LØPP.

NANCY PRICE: I Watch and Listen. (160 pp., talrige fotografier). – BODLEY HEAD, London 1957. Pris: 15 sh.

Forfatterinden, der er en meget dyrevenlig og velmenende dame, skriver i denne bog om sine oplevelser med fugle. På en tiltalende måde delagtiggør hun andre i sin glæde ved at iagttage fuglenes liv og lytte til deres sang. Bogen imødekommer sikkert et behov hos de store naturglade masser, men for mere kyndige fugleinteresserede er den ikke særlig spændende.

H. POULSEN

HERMAN L. LØVENSKIOLD: Sneuglen og andre fugler. (100 pp., mange fotografier). – GYLDENDAL NORSK FORLAG, Oslo 1957.

Tyngdepunktet i denne lille bog, der med sit tunge glittede papir virker noget gammeldags, er de meget smukke fotografier af forskellige norske fugle, først og fremmest en lang serie billeder af Sneuglen ved reden. Teksten skildrer jævnt og ligetil iagttagelser af fuglene i fjæld og i skov og giver sammen med fotografierne et godt indtryk af fuglelivet i den smukke norske natur.

F. S.

F. JENSENIUS MADSEN: On the Food Habits of Some Fish-Eating Birds in Denmark. – Danish Review of Game Biology, 3, pt. 2, 1957, p. 19–83.

Et vigtigt og meget interessant arbejde om de danske lommers, lappedykkeres, skalleslugeres og alkefugles føde, baseret på maveundersøgelser af henved 900 fugle. Ved hjælp af dette omfattende materiale slår forf. fast, at de nævnte fugle under deres ophold i saltvand fortrinsvis ernærer sig af hundestejler, kutlinger, ulke og andre for fiskeriet ret ligegyldige arter. Kun Lomvien tager fortrinsvis nyttefisk, nemlig sild. Forf. gør dog med rette opmærksom på, at silden optræder i så store mængder, at den del som Lomvieren tegner sig for, kvantitativt overhovedet ingen rolle spiller. Beklageligvis tager Lomvieren også sild der er sat som agn på laksekroge, hvilket fiskerne meget naturligt er vrede over. Under naturlige forhold gør de nævnte

fugle under deres ophold i ferskvand heller ingen skade, og deres føde består der forøvrigt for en stor del af insekter. Det er kun, når fuglene optræder i ørreddamme, at de kan siges at gøre skade. Et andet forhold, som fremgår af undersøgelsen og som det er værd at fremdrage, er arternes forskellige fødebehov. Ikke to arter har helt den samme føde, og ofte er der mellem nærbeslægtede arter tale om ret betydelige forskelligheder. Dette er også påvist ved de tidligere danske undersøgelser, hos ænder, måger og andre, og er et resultat af arternes fødekongurrence.

F. S.